

Predmet: Medicinska fiziologija

53 sata predavanja, 87 sati seminara, 40 sati vježbi, ukupno 180 sati

1. tjedan – Opća fiziologija, mišići

Datum	Vrijeme	Tema	Skupina	Dvorana	Nastavnik
Ponedjeljak 13. 2. 2023.	8.30-9.00	Uvod: Organizacija nastave i ocjenjivanje studenata iz kolegija Fiziologija	A-D	VP	D. Pravdić
	9.00-10.30	(P1) Funkcijska organizacija ljudskog tijela i prijenos kroz staničnu membranu	A-D	VP	T. Kelava
	11.00-11.45	(P2) Fizikalne osnove membranskih potencijala	A-D	VP	T. Kelava
	12.00-13.30	(S1) Membranski i akcijski potencijali	A+B	SD	T. Kelava
Utorak 14. 2. 2023.	8.30-10.00	(S1) Membranski i akcijski potencijali	C+D	SD	T. Kelava
	10.15-11.00	(P3) Podraživanje skeletnog mišića; neuromuskularni prijenos	A-D	VP	T. Kelava
	11.15-12.45	(P4) Kontrakcija skeletnog mišića	A-D	VP	T. Kelava
	13.00-14.30	(P5) Kontrakcija i podraživanje glatkog mišića	A-D	VP	T. Kelava
Srijeda 15. 2. 2023.	8.30-10.00	(P6) Fiziologija srčanog mišića	A-D	VP	T. Kelava
	10.30-12.00	(S2) Srčani ciklus, regulacija srčanog rada	A+B	SD	T. Kelava
	12.00-13.30	(S2) Srčani ciklus, regulacija srčanog rada	C+D	SD	T. Kelava
Četvrtak 16. 2. 2023.	8.30-11.30	(S3-S4) Ritmična ekscitacija srca; EKG	C+D	SD	T. Kelava
	9.15-11.30	(V1) Prosig	A+B	FV	Asistenti
	12.00-14.15	(V1) Prosig	C+D	FV	Asistenti
	12.00-15.00	(S3-S4) Ritmična ekscitacija srca; EKG	A+B	SD	T. Kelava
Petak 17. 2. 2023.	8.00-11.45	(V2) Registracija i vektorska analiza EKG-a	A+B	FV	Asistenti
	09.15-11.30	(S5) Ponavljanje i ispitivanje prijeđenog gradiva	C+D	SD	T. Kelava
	12.00-15.45	(V2) Registracija i vektorska analiza EKG-a	C+D	FV	Asistenti
	12.15-14.30	(S5) Ponavljanje i ispitivanje prijeđenog gradiva	A+B	SD	T. Kelava

2. tjedan – Cirkulacija

Datum	Vrijeme	Tema	Skupina	Dvorana	Nastavnik
Ponedjeljak 20. 2. 2023.	8.30-10.00	(P7) Opći pregled cirkulacije; fizika tlaka, protoka i otpora	A-D	VP	D. Pravdić
	10.30-12.00	(P8) Rastegljivost žila, funkcija arterijskog i venskog sustava, građa mikrocirkulacije	A-D	VP	D. Pravdić
	12.30-13.00	TEST 1	A-D	SD	Asistenti
Utorak 21. 2. 2023.	8.30-10.00	(S6) Izmjena kapilarne tekućine i međustanične tekućina, tkivni nadzor lokalnog protoka	A+B	FP	I. Čavar
	10.30-12.00	(S7) Humoralna i živčana regulacija cirkulacije,	A+B	SD	D. Pravdić

		brza kontrola arterijskog tlaka			
	10.30-12.00	(S6) Izmjena kapilarne tekućine i međustanične tekućina, tkivni nadzor lokalnog protoka	C+D	FP	I. Čavar
	12.30-14.00	(S7) Humoralna i živčana regulacija cirkulacije, brza kontrola arterijskog tlaka	C+D	SD	D. Pravdić
Srijeda 22. 2. 2023.	8.30-10.00	(P9) Dugoročna kontrola arterijskog tlaka: integrirani sustav za kontrolu tlaka	A-D	VP	D. Pravdić
	10.30-12.00	(S8) Srčani minutni volumen i venski priljev	A+B	SD	D. Pravdić
	10.30-12.00	(S9) Protok kroz mišiće i koronarna cirkulacija	C+D	FP	I. Čavar
	12.15-13.45	(S8) Srčani minutni volumen i venski priljev	C+D	SD	D. Pravdić
	12.15-13.45	(S9) Protok kroz mišiće i koronarna cirkulacija	A+B	FP	I. Čavar
Četvrtak 23. 2. 2023.	8.30-10.45	(V3) Interacative Physiology 9.0- kardiovaskularni sustav	C+D	FP	Asistenti
	11.00-12.30	(P10) Hipovolemijski šok i fiziološka načela liječenja	A-D	SD	D. Pravdić
	12.45-15.00	(V3) Interacative Physiology 9.0- kardiovaskularni sustav	A+B	SD	Asistenti
Petak 24. 2. 2023.	8.00-11.00	(V4) Mjerenje arterijskog tlaka i pulsa, srčani tonovi	A+B	FP	Asistenti
	8.45-11.00	(S10) Ponavljanje i ispitivanje prijednog gradiva	C+D	SD	D. Pravdić
	11.15-13.30	(S10) Ponavljanje i ispitivanje prijednog gradiva	A+B	SD	D. Pravdić
	11.15-14.15	(V4) Mjerenje arterijskog tlaka i pulsa, srčani tonovi	C+D	FP	Asistenti

3. tjedan – Tjelesne tekućine i bubrezi

Datum	Vrijeme	Tema	Skupina	Dvorana	Nastavnik
Ponedjeljak 27. 2. 2023.	8.30-09.15	(P11) Građa i osnovna funkcija bubrega	A-D	VP	I. Čavar
	09.30-11.00	(S11) Volumeni tjelesnih tekućina i njihovo održavanje, edem	A+B	VP	I. Čavar
	09.30-11.00	(S12) Glomerularna filtracija, bubrežni protok i nadzor nad njima	C+D	FP	D. Pravdić
	11.30-13.00	(S11) Volumeni tjelesnih tekućina i njihovo održavanje, edem	C+D	VP	I. Čavar
	11.30-13.00	(S12) Glomerularna filtracija, bubrežni protok i nadzor nad njima	A+B	FP	D. Pravdić
	13.30-14.00	TEST 2	A-D	VP	Asistenti
Utorak 28. 2. 2023.	8.30-10.00	(S13) Obrada glomerularnog filtrata u kanalićima	A+B	SD	I. Čavar
	10.15-11.45	(S14) Nadzor nad reapsorpcijom u kanalićima	A+B	FP	D. Pravdić
	10.15-11.45	(S13) Obrada glomerularnog filtrata u kanalićima	C+D	SD	I. Čavar
	12.00-13.30	(S14) Nadzor nad reapsorpcijom u kanalićima	C+D	FP	D. Pravdić
1.3.2023. Dan neovisnosti BiH (neradni dan)					
Četvrtak	8.30-10.00	(S15) Nadzor nad osmolarnošću i koncentracijom natrija u izvanstaničnoj tekućine	A+B	SD	I. Čavar

2. 3. 2023.	8.30-10.00	(S16) Regulacija izlučivanja kalija, kalcija i magnezija	C+D	FP	D. Pravdić
	10.30-12.00	(S15) Nadzor nad osmolarnošću i koncentracijom natrija u izvanstaničnoj tekućine	C+D	SD	I. Čavar
	10.30-12.00	(S16) Regulacija izlučivanja kalija, kalcija i magnezija	A+B	FP	D. Pravdić
	12.15-13.45	(P12) Žeđ. Združeno djelovanje bubrežnih mehanizama za nadzor nad volumenom krvi i izvanstanične tekućine	A-D	VP	I. Čavar
	14.00-14.45	(P13) Mokrenje i diuretici, sastav mokraće	A-D	VP	I. Čavar
Petak 3. 3. 2023.	8.30-11.30	(V5) – Ponavljanje EKG i mjerenja tlaka, ortostatsko opterećenje organizma	A+B	FP	Asistenti
	8.30-11.30	(S17) Acidobazna ravnoteža: respiracijska i bubrežna regulacija, acidoza i alkaloz	C+D	SD	I. Čavar
	12.00-15.00	(V5) – Ponavljanje EKG i mjerenja tlaka, ortostatsko opterećenje organizma	C+D	FP	Asistenti
	12.00-15.00	(S17) Acidobazna ravnoteža: respiracijska i bubrežna regulacija, acidoza i alkaloz	A+B	SD	I. Čavar
Subota 4. 3. 2023.	8.00-11.00	(V6) Bubrež-zadatci, ABS primjeri	C+D	FP	Asistenti
	8.30-10.45	(S18) Ponavljanje i ispitivanje gradiva	A+B	SD	I. Čavar
	11.30-14.30	(V6) Bubrež-zadatci, ABS primjeri	A+B	FP	asistenti
	11.30-13.45	(S18) Ponavljanje i ispitivanje gradiva	C+D	SD	I. Čavar
Ponedjeljak 6. 3. 2023.	8.30-9.00	TEST 3	A-D	FP	Asistenti

Parcijalni ispit (F1): Subota, 11.03.2023. u 9.00 h

4. tjedan – Dišni sustav

Datum	Vrijeme	Tema	Skupina	Dvorana	Nastavnik
Ponedjeljak 13. 3. 2023.	8.30-9.15	(P14) Mehanička svojstva pluća. Laplaceov zakon, funkcija dišnih putova	A-D	VP	Vesna LŠ
	9.30-11.00	(S19) Plućna ventilacija	A+B	SD	Vesna LŠ
	11.15-12.45	(S19) Plućna ventilacija	C+D	SD	Vesna LŠ
Utorak 14. 3. 2023.	8.30-10.00	(S20) Plućna cirkulacija, plućni edem i pleuralna tekućina	C+D	SD	Vesna LŠ
	10.30-12.45	(S21) Fizikalna načela izmjene plinova; difuzija plinova kroz plućnu membranu	C+D	SD	D. Pravdić
	11.00-12.30	(S20) Plućna cirkulacija, plućni edem i pleuralna tekućina	A+B	SD	Vesna LŠ
	13.00-15.15	(S21) Fizikalna načela izmjene plinova; difuzija plinova kroz plućnu membranu	A+B	SD	D. Pravdić
Srijeda 15. 3. 2023.	8.30-10.00	(S22) Prijenos O ₂ i CO ₂ krvlju tjelesnim tekućinama	A+B	SD	Vesna LŠ
	10.15-11.45	(S22) Prijenos O ₂ i CO ₂ krvlju tjelesnim tekućinama	C+D	SD	Vesna LŠ
	12.00-13.30	(P15) Regulacija disanja	A-D	VP	D. Pravdić
Četvrtak 16. 3. 2023.	8.30-9.15	(P16) Metode za proučavanje poremećaja disanja	A-D	VP	Vesna LŠ
	9.30-11.00	(P17) Fiziološki problemi na velikim visinama i dubinskom ronjenju	A-D	VP	Vesna LŠ
Petak 17. 3. 2023.	8.30-10.45	(S23) Ponavljanje i ispitivanje prijednog gradiva	C+D	SD	Vesna LŠ
	8.00-11.00	(V7) Spirometrija	A+B	FV	Asistenti
	11.15-13.30	(S23) Ponavljanje i ispitivanje prijednog gradiva	A+B	SD	D. Pravdić
	11.15-14.15	(V7) Spirometrija	C+D	FV	Asistenti

5. tjedan – Probavni sustav, metabolizam, tjelesna temperatura

Datum	Vrijeme	Tema	Skupina	Dvorana	Nastavnik
Ponedjeljak 20. 3. 2023.	8.30-10.00	(P18) Autonomni živčani sustav i srž nadbubrežne žlijezde	A-D	VP	D. Pravdić
	10.15-11.00	(P19) Opća načela gastrointestinalne funkcije	A-D	VP	I. Čavar
	11.30-13.00	(P20) Prijenos i miješanje hrane u probavnom traktu	A-D	VP	D. Pravdić
	13.30-14.00	TEST 4	A-D	VP	Asistenti
Utorak 21. 3. 2023.	8.30-10.00	(S24) Sekrecija u probavnom traktu: lučenje sline, želučanog soka i lučenje gušterače	A+B	SD	I. Čavar
	8.30-10.00	(S25) Sekrecija u probavnom traktu: lučenje žuči i crijevnog soka; apsorpcija vode i iona	C+D	FP	D. Pravdić
	10.30-12.00	(S24) Sekrecija u probavnom traktu: lučenje sline, želučanog soka i lučenje gušterače	C+D	SD	I. Čavar
	10.30-12.00	(S25) Sekrecija u probavnom traktu: lučenje žuči i crijevnog soka; apsorpcija	A+B	FP	D. Pravdić

		vode i iona			
	12.15-13.45	(P21) Metabolizam ugljikohidrata i stvaranje ATP	A-D	SD	D. Pravdić
Srijeda 22. 3. 2023.	8.30-10.00	(P22) Pregled i regulacija metabolizama lipida i bjelančevina	A-D	VP	D. Pravdić
	10.15-11.00	(P23) Jetra kao organ	A-D	VP	D. Pravdić
	11.30-13.00	(P24) Ravnoteža u prehrani: regulacija uzimanja hrane, pretilost i gladovanje. Vitamini i minerali.	A-D	VP	I. Čavar
Četvrtak 23. 3. 2023.	8.30-10.00	(S26) Energetika i intenzitet metabolizma	A+B	VP	D. Pravdić
	8.30-10.00	(S26) Energetika i intenzitet metabolizma	C+D	FP	I. Čavar
	10.30-12.00	(P25) Regulacija tjelesne temperature	A-D	VP	D. Pravdić
Petak 24. 3. 2023.	8.45-11.00	(S27) Ponavljanje i ispitivanje prijednog gradiva	A+B	SD	D. Pravdić
	8.00-11.00	(V8) Astrandov test + dinamičko opterećenje	C+D	FP	Asistenti
	11.30-13.45	(S27) Ponavljanje i ispitivanje prijednog gradiva	C+D	FP	D. Pravdić
	11.30-14.30	(V8) Astrandov test + dinamičko opterećenje	A+B	SD	Asistenti

6. tjedan - Endokrinologija

Datum	Vrijeme	Tema	Skupina	Dvorana	Nastavnik
Ponedjeljak 27. 3. 2023.	8.30-10.00	(P26) Uvod u endokrinologiju (načela lučenja, prijenosa, djelovanja i uklanjanja hormona)	A-D	VP	I. Čavar
	10.15-11.45	(P27) Odnos hipofize i hipotalamusa. hormoni neurohipofize	A-D	VP	I. Čavar
	12.00-12.30	TEST 5	A-D	VP	Asistenti
Utorak 28. 3. 2023.	8.30-10.00	(S28) Hormoni adenohipofize	A+B	SD	I. Čavar
	8.30-10.00	(S29) Hormoni štitnjače	C+D	FP	D. Pravdić
	10.15-11.45	(S28) Hormoni adenohipofize	C+D	SD	I. Čavar
	10.15-11.45	(S29) Hormoni štitnjače	A+B	FP	D. Pravdić
Srijeda 29. 3. 2023.	8.30-10.00	(S30) Inzulin i glukagon; djelovanja somatostatina	C+D	SD	I. Čavar
	10.15-11.45	(S30) Inzulin i glukagon; djelovanja somatostatina	A+B	SD	I. Čavar
	10.15-11.45	(S31) Regulacija glukoze u krvi, šećerna bolest	C+D	FP	D. Pravdić
	12.00-13.30	(S31) Regulacija glukoze u krvi, šećerna bolest	A+B	SD	D. Pravdić
Četvrtak 30. 3. 2023.	8.30-10.45	(S32 i S33) Metabolizam kalcija i fosfata, fiziol. kosti. Parathormon, kalcitonin, vitamin D.	A+B	FP	I. Čavar
	8.30-10.45	(S34 i S35) Sinteza i kemizam hormona nadbubrežne žlijezde;	C+D	SD	D. Pravdić

		funkcija mineralokortikoida; hormoni kore nadbubrežne žlijezde i stres			
	11.00-13.15	(S32 i S33) Metabolizam kalcija i fosfata, fiziol. kosti. Parathormon, kalcitonin, vitamin D.	C+D	FP	I. Čavar
	11.00-13.15	(S34 i S35) Sinteza i kemizam hormona nadbubrežne žlijezde; funkcija mineralokortikoida; hormoni kore nadbubrežne žlijezde i stres	A+B	SD	D. Pravdić
Petak 31. 3. 2023.	8.00-11.00	(V9) Test tolerancije glukoze	A+B	FP	Asistenti
	8.45-11.00	(S36) Ponavljanje i ispitivanje prijednog gradiva	C+D	SD	I. Čavar
	11.30-13.45	(S36) Ponavljanje i ispitivanje prijednog gradiva	C+D	SD	I. Čavar
	11.30-14.30	(V9) Test tolerancije glukoze	A+B	FP	Asistenti

7. tjedan – Spolni sustav i krv

Datum	Vrijeme	Tema	Skupina	Dvorana	Nastavnik
Ponedjeljak 3.4.2023.	8.30–10.45	(S37) Reprodukcijske i hormonske funkcije u muškarca	A+B	VP	J. Božić
	8.30-10.45	(S38) Fiziologija žene prije trudnoće i ženski spolni hormoni	C+D	SD	J. Božić
	11.00-13.15	(S37) Reprodukcijske i hormonske funkcije u muškarca	C+D	VP	J. Božić
	11.00-13.15	(S38) Fiziologija žene prije trudnoće i ženski spolni hormoni	A+B	SD	J. Božić
Utorak 3.4.2023.	8.30-10.00	(P28) Trudnoća, porođaj, laktacija	A-D	VP	J. Božić
	10.30-12.00	(P29) Eritrociti i krvne grupe	A-D	VP	J. Božić
Srijeda 5.4.2023.	8.30-9.15	(P30) Otpornost organizma na infekciju; leukociti: vrsta i podjela	A-D	VP	J. Božić
	9.30-11.00	(P31) Hemostaza i zgrušavanje krvi	A-D	VP	J. Božić
	11.30-13.00	(V10) Određivanje krvnih grupa	C+D	FP	Asistenti
	11.30-13.00	(V10) Određivanje krvnih grupa	A+B	MP	Asistenti
Četvrtak 6.4.2023.	8.30-10.00	(S39) Ponavljanje i ispitivanje prijednog gradiva	A+B	SD	J. Božić
	8.00-10.15	(V11) Brojanje eritrocita, hemoglobin, hematokrit, računanje krvnih indeksa	C+D	FP	Asistenti
	10.30-12.00	(S39) Ponavljanje i ispitivanje prijednog gradiva	C+D	SD	J. Božić
	10.30-12.45	(V11) Brojanje eritrocita, hemoglobin, hematokrit, računanje krvnih indeksa	A+B	FP	Asistenti
	13.00-13.30	TEST 6	A-D	VP	Asistenti
Uskrs (6.4. - 10.4. 2023.)					

Parcijalni ispit (F2): ponedjeljak, 17.04.2023. u 9.00 h

Praktični i Završni ispit: četvrtak i petak, 27.-28.04.2023. u 9.00 h

II. FIZIOLOGIJA

A. NASTAVNICI I SURADNICI

1. prof. dr. sc. Danijel Pravdić, dr. med., pročelnik katedre
2. prof. dr. sc. Ivan Čavar, dr. med., zamjenik pročelnika
3. prof. dr. sc. Vesna Lukinović-Škudar, dr. med.
4. prof. dr. sc. Tomislav Kelava, dr. med.
5. prof. dr. Joško Božić, dr. med.
6. doc. dr. Antonio Markotić, viši asistent, Tajnik katedre
7. doc. dr. Ante Bogut, viši asistent
8. dr. med. Antea Pervan, asistentica
9. dr. med. Ana Božić, asistentica
10. dr. med. Marko Kumrić, asistent

B. NASTAVNO ŠTIVO

1. A. C. Guyton. J. E. Hall: Medicinska fiziologija. 13. izdanje. Medicinska naklada, Zagreb, 2017. ili A. C. Guyton. J. E. Hall: Medicinska fiziologija. 14. izdanje. Medicinska naklada, Zagreb, 2022.
2. Vježbe iz fiziologije. interno izdanje. Medicinski fakultet u Mostaru, 2011. ili M. Taradi (ur): Priručnik za vježbe iz fiziologije, Medicinska naklada, Zagreb, 2003.
3. Zabilješke s predavanja (sinopsisi).

C. TEME PREDAVANJA (prema udžbeniku Guyton i Hall: Medicinska fiziologija, Medicinska naklada, Zagreb, 2017.). Predavanja traju 1 ili 2 sata.

- P1 - Funkcijska organizacija ljudskog tijela i homeostaza (pogl. 1); prijenos iona i molekula kroz staničnu membranu (pogl. 4)
- P2 - Fizikalne osnove membranskih potencijala (pogl. 5 + nastavni tekst)
- P3 - Podraživanje skeletnog mišića, neuromuskularni prijenos (pogl. 7)
- P4 - Kontrakcija skeletnog mišića (pogl. 6)
- P5 - Kontrakcija i podraživanje glatkog mišića (pogl. 8)
- P6 - Fiziologija srčanog mišića (pogl. 9)
- P7 - Opći pregled cirkulacije; fizika tlaka, protoka i otpora (pogl. 14)
- P8 - Rastegljivost žila, funkcija arterijskog i venskog sustava, građa mikrocirkulacije (pogl. 15 i 16)
- P9 - Dugoročna kontrola arterijskog tlaka: integrirani sustav za kontrolu tlaka (pogl. 19)
- P10 - Hipovolemijski šok i fiziološka načela liječenja (pogl. 24)
- P11 - Građa i osnovna funkcija bubrega (pogl. 26)
- P12 - Žeđ. Združeno djelovanje bubrežnih mehanizama za nadzor nad volumenom krvi i izvanstanične tekućine (pogl. 29 i pogl. 30)
- P13 - Mokrenje i diuretici (pogl. 26. str. 327-332. pogl. 32. str. 427-429)
- P14 - Mehanička svojstva pluća. Laplaceov zakon, funkcija dišnih putova (pogl. 38)
- P15 - Regulacija disanja (pogl. 42)
- P16 - Metode za proučavanje poremećaja disanja (pogl. 40 i 43 str. 549-551)
- P17 - Fiziološki problemi na velikim visinama i dubinskom ronjenju (pogl. 44 i 45)
- P18 - Autonomni živčani sustav i srž nadbubrežne žlijezde (pogl. 61)
- P19 - Opća načela gastrointestinalne funkcije (pogl. 63)
- P20 - Prijenos i miješanje hrane u probavnom traktu (pogl. 64)
- P21 - Pregled i regulacija metabolizama ugljikohidrata, stvaranje ATP (pogl. 68)
- P22 - Pregled i regulacija metabolizama lipida i bjelnačevina (pogl. 69 i 70)
- P23 - Jetra kao organ (pogl. 71)
- P24 - Ravnoteža u prehrani, regulacija uzimanja prehrane, pretilost i gladovanje, pregled vitamina, minerali (pogl. 72)
- P25 - Regulacija tjelesne temperature (pogl. 74)
- P26 - Uvod u endokrinologiju načela lučenja, prijenosa, djelovanja i uklanjanja hormona (pogl. 75)
- P27 - Odnos hipofize i hipotalamusa, hormoni neurohipofize (pogl. 76)
- P28 - Trudnoća, porodaj, laktacija (Pogl. 83)
- P29 - Eritrociti i krvne grupe (Pogl. 33 i 36)
- P30 - Otpornost organizma na infekciju; leukociti: vrsta i podjela. (pogl. 34)
- P31 - Hemostaza i zgrušavanje krvi (Pogl. 37)

Dvorane: VP – Velika predavaonica Fakulteta; SD – Seminarske dvorane Fakulteta

D. TEME SEMINARA

Prema udžbeniku: A. C. Guyton. J. E. Hall: Medicinska fiziologija. 13. izdanje, Medicinska naklada, Zagreb. 2017). Seminari traju 2 ili 3 sata.

- S1 - Membranski i akcijski potencijali (pogl. 5)
- S2 - Srčani ciklus, regulacija srčanog rada (pogl. 9)
- S3 - Ritmična ekscitacija srca (pogl. 10)
- S4 – EKG (Pogl. 11; Pogl. 12. str. 139-150)
- S5 - Ponavljanje i ispitivanje prijedrenog gradiva
- S6 - Izmjena kapilarne tekućine i međustanična tekućina, tkivni nadzor lokalnog protoka (pogl. 16 i 17)
- S7 - Humoralna i živčana regulacija cirkulacije, brza kontrola arterijskog tlaka (pogl. 17 i 18)
- S8 - Srčani minutni volumen i venski priljev (pogl. 20)
- S9 - Protok kroz mišiće i koronarna cirkulacija (pogl. 21)
- S10 - Ponavljanje i ispitivanje prijedrenog gradiva
- S11 - Volumeni tjelesnih tekućina i njihovo održavanje; edem (pogl. 25)
- S12 - Glomerularna filtracija, bubrežni protok i nadzor nad njima (pogl. 27)
- S13 - Obrada glomerularnog filtrata u kanalčićima (pogl. 28)
- S14 - Nadzor nad reapsorpcijom u kanalčićima, klirens (pogl. 28)
- S15 - Nadzor nad osmolarnošću i koncentracijom natrija u izvanstaničnoj tekućine (pogl. 29)
- S16 - Regulacija izlučivanja kalija, kalcija i magnezija (pogl. 30)
- S17 - Regulacija acidobazne ravnoteže: kiseline, baze, pH i puferi; respiracijska i bubrežna regulacija, acidoza i alkalozna (pogl. 31)
- S18 - Ponavljanje i ispitivanje prijedrenog gradiva
- S19 - Plućna ventilacija (pogl. 38)
- S20 - Plućna cirkulacija, plućni edem i pleuralna tekućina (pogl. 39)
- S21 - Fizikalna načela izmjene plinova (pogl. 40)
- S22 - Prijenos kisika i ugljičnog dioksida krvlju i tjelesnim tekućinama (pogl. 41)
- S23 - Ponavljanje i ispitivanje prijedrenog gradiva
- S24 - Sekrecija u probavnom sustavu: lučenje sline, želučanog soka i lučenje gušterače (pogl. 65)
- S25 - Sekrecija u probavnom sustavu: lučenje žuči i crijevnog soka; apsorpcija vode i iona (pogl. 65 i 66)
- S26 - Energetika i intenzitet metabolizma (pogl. 73)
- S27 - Ponavljanje i ispitivanje prijedrenog gradiva
- S28 - Hormoni adenohipofize (pogl. 76)
- S29 - Hormoni štitnjače (pogl. 77)
- S30 - Inzulin. Glukagon. Somatostatin (pogl. 79)
- S31 - Regulacija glukoze u krvi, šećerna bolest (pogl. 79)
- S32 - Metabolizam kalcija i fosfata, fiziologija kosti i zuba (pogl. 80)
- S33 - Parathormon, kalcitonin, vitamin D (pogl. 80)
- S34 - Sinteza i kemizam hormona nadbubrežne žlijezde, funkcija mineralokortikoida (pogl. 78)
- S35 - Hormoni kore nadbubrežne žlijezde (glukokortikoidi. androgeni) (pogl. 78)
- S36 - Ponavljanje i ispitivanje prijedrenog gradiva
- S37 - Reprodukcijske i hormonske funkcije u muškarca (Pogl. 81)
- S38 - Fiziologija žene prije trudnoće i ženski spolni hormoni (Pogl. 82)
- S39 - Ponavljanje i ispitivanje prijedrenog gradiva

Studenti trebaju dobro proučiti navedeno gradivo prije seminara!

Dvorane: SD – Seminarske dvorane Fakulteta

E. TEME VJEŽBI

Prema priručniku: Vježbe iz fiziologije (VF) i udžbeniku A. C. Guyton. J. E. Hall: Medicinska fiziologija. 13. izdanje, Medicinska naklada, Zagreb. 2017). Vježbe traju 2-5 sati.

- V1 - Prijenos molekula i iona kroz membranu, membranski potencijali (VF, GH: pogl. 4 i 5)
- V2 - Registracija i analiza EKG-a (VF, GH: pogl. 11 i 12)
- V3 - Interactive Physiology 9.0-kardiovaskularni sustav (VF; GH pogl. 9 i 10)
- V4 - Mjerenje arterijskog tlaka i pulsa, srčani tonovi (VF, GH: pogl. 15)

- V5 - Ponavljanje EKG i mjerenja tlaka, ortostatsko opterećenje organizma (+VF. GH: pogl. 17)
- V6 - Bubreg-zadatci, ABS primjeri (VF. GH: pogl. 31)
- V7 - Spirometrija (VF. GH: pogl. 38)
- V8 - Astrandov test + dinamičko opterećenje (VF. GH: pogl. 21)
- V9 - Test tolerancije glukoze (VF; GH: pogl. 79)
- V10 - Određivanje krvnih grupa (VF. GH: pogl. 33 i 36)
- V11 - Brojanje eritrocita, hemoglobin, hematokrit, računanje krvnih indeksa (VF: GH: pogl. 33)

Dvorane: Vježbe će se držati u Fiziološkoj vježbaonici (FV)
Studenti trebaju proučiti navedeno gradivo prije vježbi!

POPIS TEKSTOVA IZ UDŽBENIKA A. C. Guyton. J. E. Hall: Medicinska fiziologija. 13. izdanje, Medicinska naklada, Zagreb. 2017). KOJI NISU ISPITNO GRADIVO IZ MEDICINSKE FIZIOLOGIJE

- Poglavlje 2. u cijelosti
- Poglavlje 3. u cijelosti
- Poglavlje 12. od "Koronarna ishemija kao uzrok struje ozljede (str. 150) do kraja poglavlja
- Poglavlje 13. u cijelosti
- Poglavlje 19. od "Drugi oblici... (str. 238) do Esencijalna hipertenzija (str. 240)
- Poglavlje 21. od "Ishemijska bolest... (str. 264) do kraja poglavlja
- Poglavlje 22. u cijelosti
- Poglavlje 23. od "Oštećenja zalistaka... (str. 285) do kraja poglavlja
- Poglavlje 24. od "Neurogeni šok... (str. 299) do Fiziološka načela... (str. 301)
- Poglavlje 32. od "Bubrežne bolesti... (str. 429) do kraja poglavlja
- Poglavlje 35. u cijelosti
- Poglavlje 36. od "Presadivanje tkiva i ... (str. 481) do kraja poglavlja
- Poglavlje 43. od „Patofiziološke značajke posebnih plućnih... (str. 551) do kraja poglavlja
- Poglavlje 50-60. u cijelosti
- Poglavlje 62. u cijelosti
- Poglavlje 67. u cijelosti
- Poglavlje 69. od "Ateroskleroza ... (str. 872) do kraja poglavlja
- Poglavlje 77. od "Bolesti štitnjače ... (str. 960) do kraja poglavlja
- Poglavlje 78. od "Poremećaji lučenja ... (str. 979) do kraja poglavlja
- Poglavlje 80. od "Patofiziologija paratireoidnih ... (str. 1014) do kraja poglavlja
- Poglavlje 84. od Posebni funkcionalni problemi (str. 1076) do kraja poglavlja.
- Poglavlje 85. u cijelosti.

Sve promjene i dodatne obavijesti. kao i dopunske materijale za vježbe. studenti mogu pratiti na mrežnoj stranici Katedre na adresi: https://mef.sum.ba/med/?page_id=3826

Pročelnik katedre za fiziologiju: prof. dr. sc. Danijel Pravdić, dr. med.